

Reviderat förslag till flerårig budgetram 2019/20:FPM49 för perioden 2021–2027 och förslag om inrättande av instrument för att stödja återhämtningen efter covid-19- pandemin

Finansdepartementet, Statsrådsberedningen

2020-07-01

Dokumentbeteckning

COM (2020) 441

Förslag till rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-pandemin

COM (2020) 442

Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén EU-budgeten som motor i den europeiska återhämtningsplanen

COM (2020) 443

Ändrat förslag till rådets förordning laying down the multiannual financial framework for the years 2021 to 2027

COM (2020) 445

Ändrat förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel

Sammanfattning

Den 27–28 maj 2020 presenterade kommissionen ett reviderat lagstiftningspaket om den fleråriga budgetramen (MFF) för åren 2021–2027. Där beskriver kommissionen hur EU:s budget ska användas för rivstarta den europeiska ekonomin efter covid-19-krisen, bidra till den gröna och digitala omställningen och hur unionen ska utvecklas i en mer rättvis, motståndskraftig och hållbar riktning för framtida generationer. Det innehåller bland annat ett förslag till ett nytt återhämtningsinstrument, även

kallat "Next Generation EU", som tillfälligt ska stärka EU-budgeten med nya medel anskaffade genom upplåning på finansmarknaderna.

2019/20:FPM49

Den föreslagna utgiftsvolymen för budgetramen uppgår till 1100 miljarder euro och återhämtningsinstrumentet till 750 miljarder euro, varav 500 miljarder euro ska betalas ut som bidrag till medlemsstaterna och 250 miljarder euro ska utgöra lån till medlemsstaterna.

För att EU ska kunna låna upp till 750 miljarder euro föreslår kommissionen en höjning av taket för EU:s egna medel. Utrymmet mellan taken för egna medel respektive budgetramen utnyttjas som garanti för att ta upp lån. Medel från återhämtningsinstrumentet ska kanaliseras som bidrag och lån genom EU-budgeten som extern inkomst och koncentreras till ett antal nyckelprogram som förstärks i motsvarande utsträckning. Dessa är den nya faciliteten för återhämtning och resiliens, React-EU (sammanhållningspolitik), fonden för en rättvis omställning, fonden för landsbygdsutveckling, instrumentet för solvensstöd samt EU:s yttre åtgärder.

Återbetalningen av lånen föreslås påbörjas efter nästkommande budgetram dvs. från och med 2028 och pågå som längst till 2058. Tre möjliga alternativ för återbetalning nämns: att medlemsstater tillskjuter medel baserat på BNI-andel, att utgifterna minskar i kommande budgetramar samt att nya egna medel införs.

Kommissionen förespråkar alltså en utfasning av de rabatter som vissa medlemsstater har på sina EU-avgifter. För att undvika orimliga höjningar av avgifterna för vissa medlemsstater och öppnar därför upp för att utfasning kan behöva ske under en längre tidsperiod.

Kommissionens reviderade förslag föranleder ingen ändring i regeringens grundläggande inställning till frågan om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen anser att EU:s ekonomiska åtgärder till följd av covid-19 bör vara temporära, välriktade, proportionerliga och budgetrestriktiva. Mot den bakgrunden är regeringen kritisk till att kommissionen föreslår att återhämtningsinstrumentet ska bygga på en omfattande upplåning och mycket kritisk till att upplåningen i hög grad ska användas till bidrag till medlemsstaterna.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade den 27 maj 2020 sitt meddelande "EU-budgeten som motor i den europeiska återhämtningsplanen". Där beskrivs hur EU:s budget ska användas för rivstarta den europeiska ekonomin, bidra till den gröna och digitala omställningen och hur unionen ska utvecklas i en mer rättvis, motståndskraftig och hållbar riktning för framtida generationer.

Meddelandet följdes av flera förslag till reviderade och nya rättsakter. Kommissionen presenterade bland annat ett reviderat förslag till flerårig budgetram för 2021–2027, ett förslag till ett nytt återhämtningsinstrument och ett reviderat förslag till egna medelsbeslut. Därtill presenterades ett antal nya och reviderade förslag till förordningar avseende fonder och finansieringsprogram på utgiftssidan.

De reviderade förslagen ändrar de förslag till MFF-rättsakter som kommissionen presenterade i maj 2018. Grunderna i kommissionens tidigare förslag till en modern och flexibel budgetram för att leverera effektivt på EU:s prioriteringar är fortfarande giltiga. Nytt är däremot att dessa förslag ska anpassas och stärkas för att driva på den återhämtningen efter covid-19-krisen.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen uppger i sitt meddelande ”EU-budgeten som motor i den europeiska återhämtningsplanen” att de lagt fram en övergripande plan för europeisk återhämtning, som bygger på solidaritet och har inspirerats av unionens gemensamma principer och värderingar. De beskriver den fleråriga budgetramen, med stöd av återhämtningsinstrumentet, som en unik möjlighet att driva på den europeiska återhämtningen.

Den stora nyheten är förslaget om återhämtningsinstrumentet som är ett extraordinärt och tidsbegränsat engångsinstrument som enbart får nyttja för krishantering och återhämtningsåtgärder. Genom att höja taket för EU:s egna medel möjliggörs en marknadsupplåning upp till 750 miljarder euro.

Utgiftsvolymen för det reviderade MFF-förslaget uppgår till 1100 miljarder euro och återhämtningsinstrumentet till 750 miljarder euro, varav 500 miljarder euro ska användas för löpande utgifter och 250 miljarder euro i lån till medlemsstater. Totalt, inklusive specialinstrumenten utanför MFF som uppgår till cirka 46 miljarder euro, föreslås EU:s utgifter därmed uppgå till ca 1646 miljarder euro, varav 500 miljarder inom återhämtningsinstrumentet skulle finansieras genom marknadsupplåning. Alla budgetsiffror är angivna i fasta priser i 2018 års prisnivå.

Reviderat förslag till flerårig budgetram

Kommissionen föreslår att utgiftsvolymen för den ordinarie fleråriga budgetramen ska uppgå till 1100 miljarder euro, vilket är en mindre ökning på fem miljarder euro jämfört med det förslag som diskuterades vid Europeiska rådets möte i februari 2020. Kommissionen anser att covid-19-krisen visar på nödvändigheten av att vissa program förstärks och kan bidra till att göra EU mer resiliert och åtgärda de utmaningar som har förstärkts av pandemin och dess följdverkningar. Det handlar bland annat om ökningsprogrammet för ett digitalt Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa, Erasmus+, gemensamma jordbrukspolitiken, Asyl-, migration- och

integrationsfonden, Fonden för integrerad gränsförvaltning, Fonden för inre säkerhet, Försvarsfonden och EU:s föranslutningsstöd. Kommissionen föreslår inga nedprioriteringar av utgifter.

Kommissionen föreslår också en fördubbling av de specialinstrument som ligger utanför taken i budgetramen så att de tillsammans uppgår till cirka 46 miljarder euro. Dessa omfattar bland annat Solidaritetsfonden, Fonden för justering för globaliseringseffekter och Reserven för solidaritet och katastrofbistånd och Europeiska fredsfaciliteten. Kommissionen motiverar detta med behovet av att öka EU:s förmåga att reagera snabbt och flexibelt och därigenom tillhandahålla ett samordnat europeiskt svar.

Kommissionen ändrar inte sitt förslag om att minst 25 % ska riktas till klimatsatser. Förslaget om att skydda unionens budget vid generella brister när det gäller rättsstatens principer i medlemsstaterna ligger också fast.

Nytt förslag om återhämtningsinstrumentet

Den stora förändringen i kommissionens paket är förslaget om att inrätta ett instrument för att stödja återhämtningen efter covid-19 pandemin. Den del av instrumentet som ska användas för löpande utgifter föreslås utgöra en externt öronmärkt inkomst som används som en tillfällig förstärkning vid sidan av EU-budgeten. Åtaganden kan göras fram till slutet av år 2024. Betalningar ska dock vara möjliga även efter 2024.

För att finansiera förslaget till återhämtningsinstrument föreslås att kommissionen bemyndigas att göra en upplåning på finansmarknaden på 750 miljarder. Två tredjedelar (500 miljarder euro) av finansieringen från instrumentet föreslås utgå som löpande utgifter för program och resterande del (250 miljarder euro) som lån.

I förslaget till förordning om instrumentet anges dess storlek, fördelningen mellan bidrag och lån till medlemsstater samt avsättningar för garantier (66,8 miljarder euro). Vidare anges de olika syften och program i EU-budgeten som instrumenten ska finansiera.

Reviderat förslag till egna medelsbeslut

Den stora upplåningen till återhämtningsinstrumentet som kommissionen föreslår ska möjliggöras genom en höjning av taket för EU:s egna medel. Garantiutrymme skapas via utrymmet mellan taket för MFF (högsta tillåtna utgiftsvolym) och taket för egna medel (högsta tillåtna intäktsvolym). Upplåningen föreslås ske med löptider upp till maximalt 30 år. Återbetalningen föreslås börja år 2028 och avslutas senast år 2058. Räntor väntas belasta EU-budgeten under nästkommande budgetram.

I övriga delar ligger förslaget till nytt egna medelsbeslut kvar som det lades i maj 2018, även om kommissionen i sitt meddelande öppnar upp för en långsammare utfasning av rabatterna än i det ursprungliga förslaget. Utan

överenskommelse om nytt system, kodifiering i rättsakter och ikraftträdande av ett nytt regelverk fortsätter nuvarande regler att tillämpas och system att gälla, med undantag för de delar som förväntas bli icke-tillämpliga respektive löper ut. Den brittiska rabatten kan inte tillämpas efter Storbritanniens utträde och övriga rabattarrangemang, däribland de svenska, löper ut den 31 december 2020.

Kommissionens förslag innebär följande:

- Taken för egna medel ska revideras från 1,23 % till 1,4 % av EU:s samlade bruttonationalinkomst mätt som betalningar från EU-budgeten och från 1,29 % till 1,46 % mätt som åtaganden i EU-budgeten.
- De upplånade medlen får användas till lån till medlemsstater upp till ett belopp om högst 250 miljarder euro i 2018 års priser och genom ett undantag från principen om att inte låna till driftsutgifter upp till ett belopp om högst 500 md euro i 2018 års priser.
- Återbetalningen av kapitalbeloppet av de medel som används till utgifter och räntebetalningar på utgivna obligationer ska belasta unionens allmänna budget.
- Återbetalning ska schemaläggas från och med den 1 januari 2028 till och med den 31 december 2058. De belopp som unionen ska betala under ett visst år för att återbetala kapitalbeloppet får inte överstiga 7,5 % av 500 md euro. Räntebetalningar kommer att belasta budgeten från den fleråriga budgetramen för 2021–2027.
- Kommissionen ska fastställa vilken ordning som är nödvändig för att administrera lånetransaktionerna.
- För att täcka garantibeloppet för unionens samlade skulder ska taken för egna medel tillfälligt revideras från 1,4 % till 2,0 % av EU:s samlade bruttonationalinkomst mätt som betalningar från EU-budgeten och från 1,46 % till 2,06 % procent mätt som åtaganden i EU-budgeten. Den tillfälliga höjningen gäller till dess att dessa skulder inte längre kvarstår, dock längst till den 31 december 2058. De höjda nivåerna får inte användas för betalning av unionens övriga skulder.
- Om de fastställda anslag som tagits upp i budgeten inte är tillräckliga för att unionen ska kunna fullgöra de skyldigheter som uppkommer av upplåningen ska medlemsstaterna ställa nödvändiga medel till kommissionens förfogande.

Återhämtningsinstrumentets utgiftssida

Kommissionens avsikt med återhämtningsinstrumentet är att dessa medel ska kanaliseras genom EU-programmen till stöd för de omedelbara insatser som krävs för att skydda inkomster, få ekonomin på fötter igen och främja hållbar och resilient tillväxt. Det är fråga om ett extraordinärt, tidsbegränsat engångsinstrument som enbart får sättas in för krishantering och återhämtningsåtgärder. Förslaget fokuserar enligt kommissionen på de områden där EU-budgeten kan göra mest nytta, genom att komplettera och förstärka arbetet som pågår i medlemsstaterna. I meddelandet beskriver kommissionen att paketet är uppbyggt kring tre pelare.

1. Verktyg till stöd för medlemsstaternas satsningar på att återhämta sig, reparera och gå stärkta ur krisen

De offentliga investeringarna har stor betydelse för en balanserad och hållbar återhämtning. Merparten av medlen från återhämtningsinstrumentet (över 80 %) kommer därför att användas till att stödja investeringar och reformer i medlemsstaterna, och koncentreras där behoven av krishantering och motståndskraft är störst.

Följande instrument kommer förstärkas inom denna pelare:

- Faciliteten för återhämtning och resiliens (310 miljarder euro fördelas till medlemsstater som bidrag, 250 miljarder euro som lån, se särskilt fakta-PM)
- React-EU (50 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (15 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)
- Fonden för rättvis omställning (30 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)

2. Åtgärder för att stärka privata investeringar och stödja företag i svårigheter

Det krävs brådskande åtgärder för att ge ekonomin en rivstart och skapa förutsättningarna för en återhämtning som bygger på privata investeringar i viktiga sektorer och viktig teknik. Kommissionen föreslår därför ett tillskott till InvestEU, EU:s investeringsprogram, för att mobilisera privata investeringar i strategiska projekt i hela unionen. Som ett led i detta vill kommissionen inrätta en ny facilitet för strategiska investeringar för att investera i centrala värdekedjor som är avgörande för EU:s framtida motståndskraft och strategiska självständighet. Livskraftiga företag att investera i är en förutsättning för att denna investeringssatsning ska lyckas, men hundratusentals företag kommer enligt kommissionens bedömning sannolikt att ställas under ett hårt finansieringstryck mot slutet av året. De föreslår därför ett nytt instrument för solvensstöd för att ge akut stöd till lönsamma företag som hotas av krisen och hjälpa dem att rida ut stormen. Detta instrument torde bli operativt redan i år.

Följande instrument kommer förstärkas inom denna pelare:

2019/20:FPM49

- Solvensinstrumentet (26 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)
- Programmet InvestEU inklusive den nya faciliteten för strategiska investeringar (30,3 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)

3. Förstärkning av centrala EU-program för att dra lärdom av krisen och göra den inre marknaden starkare och mer motståndskraftig

Krisen har både visat det europeiska samarbetets värde och tydligt demonstrerat att EU skyndsamt måste stärka sin krishanteringsförmåga och bygga upp motståndskraft inför framtidens chocker. Kommissionen föreslår ett nytt program, EU för hälsa, för att stärka hälsoskyddet och förbereda oss på framtida hälsokriser. RescEU, unionens civilskyddsmekanism, ska utvidgas och stärkas för att ge EU möjlighet att förbereda sig och reagera på framtida kriser. Horisont Europa ska få tillskott för att finansiera viktig forskning om hälsa, motståndskraft och den gröna och digitala omställningen. Andra program, bl.a. EU:s humanitära stöd och instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete, ska stärkas för att fullt ut anpassa nästa budgetram till återhämtningens behov i EU och globalt, medan särskilda instrument kommer att förstärkas för att göra EU-budgeten mer flexibel och anpassningsbar.

Följande instrument och program kommer förstärkas inom denna pelare:

- Program EU för hälsa (7,7 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)
- RescEU, EU:s civilskyddsmekanism (2 miljarder euro, se särskilt fakta-PM)
- Horisont 2020 (13,5 miljarder euro)
- Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (10,5 miljarder euro)
- Instrumentet för humanitärt bistånd (5 miljarder euro)

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens förslag till förordning om EU:s fleråriga budgetram reglerar nivån för åtaganden och betalningar under perioden 2021–2027 och innehåller bestämmelser för att det årliga budgetförfarandet ska fungera väl. I sak bedöms inte innehållet påverka svenska regler utan det avser endast EU-nivån. Meddelandet om den fleråriga budgetramen innehåller inte några bindande bestämmelser i sig, men anger inriktningen på kommande sektorsvisa förslag. När dessa förslag föreligger finns det anledning att redovisa vilka effekter de har på relevanta svenska regler. Regeringen avser återkomma i frågan om förslagets effekt på gällande svenska regler när kommissionen har presenterat detaljerade förslag på respektive område.

Kommissionen föreslår en budgetram för 2021–2027 som uppgår till 1100 miljarder euro innanför taken och ca 1146 miljarder euro inklusive instrument utanför (2018 års prisnivå). Det är 5 miljarder euro mer innanför taken och ytterligare 23 miljarder mer utanför taken, än vad som låg på förhandlingsbordet på Europeiska rådet i februari.

Den svenska årliga avgiften beräknas preliminärt i genomsnitt öka med ca 18 mdr kronor vilket motsvarar en ökning av den genomsnittliga årliga avgiften över perioden 2021–2027 i storleksordningen 50% jämfört med avgiften i den nuvarande budgetramen. Avgiftsökningen är i avsaknad av siffror från kommissionen beräknad utan rabatter och med nuvarande system för EU:s egna medel. Kommissionen nämner i sitt meddelande en långsammare utfasning av rabatter men inga belopp. De tre huvudorsakerna till den kraftigt ökade svenska avgiften är att budgetramen föreslås öka trots att Storbritannien lämnar unionen, att alla medlemsstaters finansieringsandel ökar när Storbritannien lämnar unionen, att ekonomierna växer och 1% av BNI är mer 2021–27 än det var 2014–20, samt att nu gällande rabatter löper ut den sista december 2020.

Återhämtningsinstrumenten skulle vad gäller upplåningen för bidrag resultera i en skuld för EU. Denna skuld måste återbetalas, och den kan också väntas medföra räntekostnader. Kommissionen har aviserat framtida förslag om nya egna medel som helt eller delvis skulle kunna finansiera EU:s skuldtjänst. Instrumentet kommer enligt förslaget att medföra höjda avgifter under flera år till EU-budgeten från medlemsstaterna för att täcka amorteringar och räntor till följd av upplåningen. Om nya egna medel införs eller omprioriteringar görs på EU-budgeten kan detta leda till en sänkning av EU-avgiften.

Sveriges andel av de 500 miljarder euro i återhämtningsinstrumentet som ska finansiera löpande utgifter uppgår till totalt i storleksordningen 190 miljarder kronor i 2018 års priser, till detta kommer eventuella räntekostnader. Under den föreslagna återbetalningstiden 2028–2058 ökar den svenska EU-avgiften med ca 6 miljarder kronor årligen i 2018 års priser plus eventuella räntekostnader.

Upplåningen för den del av instrumentet som ska användas för lån till medlemsstater väntas inte ha budgeteffekter. Lånen skulle ges enligt den modell som tillämpats i liknande fall. Det innebär att den medlemsstat som tar lånen betalar amorteringar och räntor så att EU:s upplåningskostnader täcks. Sverige skulle dock genom EU-budgeten garantera dessa lån och behöva täcka för återbetalning om en medlemsstat inte kan fullfölja sina åtaganden.

Dessa siffror är en uppskattning utifrån den begränsade information regeringen än så länge har kring förslaget.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att de förslag som kommissionen presenterade som ett återhämtningspaket bör hanteras samlat med den fleråriga budgetramen. Förslagen med budgetpåverkan bör hanteras samlat inklusive förslagen som rör återhämtningsinstrumentet.

Kommissionens reviderade förslag föranleder ingen ändring i regeringens grundläggande inställning till EU:s fleråriga budgetram som sedan tidigare är förankrad med riksdagen.

När det gäller det nu föreslagna återhämtningsinstrumentet anser regeringen att EU:s ekonomiska åtgärder till följd av Covid-19, inklusive för att stödja återhämtningen, bör vara temporära, välriktade, proportionerliga och budgetrestriktiva samt inriktas på de delar av EU som har stort behov. Finansieringen av denna bör så långt som möjligt bygga på existerande instrument och befintliga finansieringsformer och inte nya egna medel. Det bör finnas gränser för hur mycket stöd enskilda medlemsstater kan erhålla och medlemsstaternas risktagande beträffande finansieringen bör begränsas. Åtgärder bör vara miljömässigt och socialt hållbara samt förenliga med att driva på den gröna omställningen. Åtgärder ska vara i linje med Parisavtalet. En central del i återhämtningen bör vara att fullt ut återställa den inre marknaden samtidigt som EU blir mer hållbart och motståndskraftigt. Uppföljningssystemen för klimatåtgärder ska vara transparenta och säkerställa att medlen används effektivt och ändamålsenligt.

Mot den bakgrunden är regeringen kritisk till att kommissionen föreslår att återhämtningsinstrumentet ska bygga på mycket omfattande gemensam upplåning och mycket kritisk till att upplåningen i hög grad ska användas till löpande utgifter i form av bidrag till medlemsstater. Förmånliga lån till medlemsstater som har behov bedöms vara en mer ändamålsenlig stödform som skapar sunda incitament. Upplåning för bidrag skulle innebära ett betydande avsteg från principen att EU-budgeten ska balanseras.

Regeringen välkomnar att kommissionen föreslår att instrumentet ska vara tillfälligt. Det är viktigt att instrumentet blir tydligt tidsbegränsat. Regeringen anser att fokus bör ligga på de första årens återhämtning. Regeringen anser att stödet enbart ska användas för krishantering och återhämtning och inte för att finansiera en generell ambitionshöjning inom program som inte är direkt kopplade till krisen.

Det är positivt att kommissionen föreslår att stödet i hög grad ska inriktas på åtgärder som kan bidra till långsiktigt hållbar tillväxt i medlemsstaterna samt till att påskynda den gröna och digitala omställningen. Regeringen välkomnar också att kommissionen agerar för att bistå medlemsstaterna i att stärka skyddet av medborgarnas hälsa och krisberedskapen i hälso- och sjukvården, till följd av utbrottet av covid-19. Eventuella

budgetförstärkningar bör ske genom omprioriteringar och inom ramen för budgetramen. Stöd till medlemsstater bör vara förenligt med EU:s ekonomisk-politiska ramverk och där så tillämpligt förenligt med de landspecifika rekommendationerna. Villkoren bör främja EU:s grundläggande värderingar, däribland jämställdhet, demokrati och rättsstatens principer. Stöd för att främja privata investeringar bör ha ett starkt mervärde och investeringar bör granskas, finansieras och beviljas på transparenta, objektiva grunder. Även sådana åtgärder bör vara miljömässigt och socialt hållbara samt förenliga med att driva på den gröna omställningen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Kommissionens förslag till reviderad långtidsbudget och inrättande av ett återhämtningsinstrument har överlag mottagits väl av medlemsstaterna, framför allt av Medelhavsländerna. Även de s.k. sammanhållningsländerna i östra EU är i huvudsak positiva till förslaget även om de helst ser att instrumentets medel fördelas på ett likartat sätt som strukturfonderna, det vil säga utifrån medlemsstaternas relativa välstånd. Kommissionens förslag är i viss utsträckning baserat på ett tysk-franskt utspel som föregick kommissionens lagförslag: A French-German Initiative for the European Recovery from the Coronavirus Crisis. Frankrike och Tyskland uttryckte där stöd för en lånefinansierad återhämtningsfond om 500 miljarder euro. De föreslog också att den skulle fördelas som bidrag till medlemsstaterna (däremot föreslog de inte att EU, i likhet med kommissionens förslag, ska låna ytterligare medel för lån till de medlemsstaterna med störst behov). Sverige har gjort flera gemensamma utspel med Österrike, Danmark och Nederländerna vars inställning till kommissionens förslag ligger nära den svenska.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet antog den 15 maj resolution TA(2020)0124 om den fleråriga budgetramen, egna medel och återhämtningsplanen. Där förordas en omfattande återhämtningsfond som finansieras genom upplåning ("återhämtningsobligationer") och huvudsakligen ger stöd i form av bidrag som går genom EU-budgeten. Vidare förordas införande av nya egna medel.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ej känt.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den föreslagna rättsliga grunden för ändring av rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 är artikel 312.2 i EUF-fördraget. Rådet beslutar med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet.

Den föreslagna rättsliga grunden för ändring av rådets beslut om systemet för EU:s egna medel är artikel 311 i EUF-fördraget. Rådet beslutar med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Beslutet ratificeras därefter enligt de konstitutionella regler som gäller i resp. medlemsstat. I praktiken anpassas principer och eventuella förändringar till vad Europeiska rådet slår fast i slutsatser om uppgörelsen om den fleråriga budgetramen.

Den föreslagna rättsliga grunden för rådets förordning som inrättar Europeiska unionens instrument för att stödja återhämtningen efter covid-19 pandemin är artikel 122 vilken rör tillfälliga exceptionella stödåtgärder i nödsituationer. Det innebär att rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen har inte motiverat sina reviderade förslag om flerårig budgetram och egna medel enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

Kommissionen anför att återhämtningsinstrumentet är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Medlemsstaterna kan inte själva mobilisera resurser i den nödvändiga omfattningen. Kommissionen betonar att instrumenten behövs för att undvika snedvridningar på den inre marknaden och för att genomföra en sammanhållen strategi för återhämtningen. Vad gäller proportionalitet anser kommissionen att de stora volymerna är berättigade i den exceptionella situation som det är fråga om, samtidigt som instrumenten är tydligt avgränsat och temporärt.

Regeringen invänder inte mot kommissionens bedömning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen kommer att förhandlas på olika nivåer i rådsstrukturen och på stats- och regeringschefsnivå.

I juli 2020 kommer frågan att diskuteras på allmänna rådet (GAC) och ett första försök till slutförhandlingen kommer att ske på Europeiska rådet samma månad. När ingen överenskommelse väntar ett ytterligare Europeiskt råd efter sommaren. Kommissionen förordar en snabb hantering med anledning av den rådande covid-19-pandemin. Givet förhandlingarnas

förväntade komplexitet är ett förhandlingsavslut under slutet av sommar eller början av hösten att vänta.

2019/20:FPM49

4.2 Fackuttryck/termer

Egna medel avser de medel som EU förfogar över och som används för finansieringen av dess utgifter på grundval av den årsbudget som upprättas inom de ramar den fleråriga budgetramen anger. De egna medlen utgörs i dag av tre huvudkategorier: s.k. traditionella egna medel (tullavgifter), en momsbaserad avgift och en avgift som beräknas på grundval av ländernas BNI.